

Zarządzenie Nr 5/2016

**Dyrektora Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji
w Czeladzi z dnia 15.01.2016**

**w sprawie wprowadzenia Polityki zarządzania ryzykiem w Miejskim Ośrodku
Sportu i Rekreacji w Czeladzi**

Na podstawie art. 69ust.1 pkt 3, w związku z art. 68 ust. 2 pkt 7 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009r. o finansach publicznych (t.j. Dz.U. 2013, poz. 885 z póź. zm.),oraz w oparciu o Zarządzenie Nr 232 Burmistrza Miasta Czeladź z dnia 22 lipca 2015r. w sprawie wprowadzenia Polityki zarządzania ryzykiem w urzędzie Miasta Czeladź i gminnych jednostek organizacyjnych oraz § 5 pkt 1g Regulaminu Organizacyjnego MOSiR Czeladź, wydanego na podstawie Zarządzenia Dyrektora MOSiR Czeladź Nr 1/2015 z dnia 26 lutego 2015r.

zarządzam, co następuje :

Postanowienia ogólne

§ 1

Zarządzenie określa zakres, zasady i sposób funkcjonowania systemu zarządzania ryzykiem w MOSiR Czeladź zwanej Ośrodkiem realizacji celów, efektywniejszemu wykorzystaniu zasobów i lepszemu reagowaniu na sytuacje nieprzewidziane.

§ 2

Celem systemu zarządzania ryzykiem jest zapewnienie mechanizmów służących osiągnięciu wyznaczonych celów, a także poprawy jakości oraz efektywności zarządzania, wyeliminowaniu zakłóceń w osiągnięciu celów i realizacji zadań zarówno bieżących jak i inwestycyjnych.

§ 3

Celem polityki zarządzania ryzykiem jest identyfikacja obszarów ryzyka i zadań wrażliwych, oszacowanie ryzyka a następnie sprowadzenie ryzyka do akceptowalnego poziomu.

§ 4

Terminologia

Ryzyko – potencjalne niepożądane zdarzenie lub okoliczność, które będzie miało wpływ na wykonywanie zadań bądź osiągnięcie celów założonych przez jednostkę.

Zarządzanie ryzykiem – proces systematycznej identyfikacji, analizy, oceny i postępowania z ryzykiem.

Właściciel celu/ zadania/ ryzyka – osoba odpowiedzialna za wykonanie danego celu, zadania i za administrowanie konkretnym ryzykiem zidentyfikowanym w obszarze działania komórek Ośrodka.

Mechanizm kontroli – rozwiązania organizacyjne, techniczne lub prawno - finansowe służące do ograniczenia poziomu ryzyka.

Analiza ryzyka - czynności podejmowane w celu zrozumienia charakteru zidentyfikowanego ryzyka, proces, w którym identyfikuje się ryzyko i ocenia możliwość jego wystąpienia.

Czynniki ryzyka – okoliczności (prawne, faktyczne) zdarzenia, działanie lub zaniechanie, które mogą spowodować wystąpienie ryzyka lub jego zwiększenie bądź zmniejszenie.

Hierarchizacja ryzyka – uporządkowanie ryzyk wg kryterium ich znaczenia dla osiągnięcia założonych celów.

Monitorowanie ryzyka – obserwowanie ryzyk pod kątem zmiany siły ich oddziaływania i prawdopodobieństwa ich wystąpienia.

Rejestr ryzyka – zestawienie w formie papierowej wszystkich identyfikowanych ryzyk komórki organizacyjne (działy), samodzielne stanowiska.

Wyznaczanie celów

§ 5

W celu efektywnego i skutecznego realizowania celów i zadań powierzonych Ośrodkowi i ustanowiono jego misję.

§ 6

Misją Ośrodka jest zaspokajanie zbiorowych potrzeb społeczności gminy w zakresie szeroko pojętej kultury fizycznej, sportu i rekreacji. Cel strategiczny Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji realizowany jest poprzez:

- popularyzację walorów rekreacji ruchowej,

- prowadzenie działalności w zakresie sportu i rekreacji ruchowej
- organizowanie zajęć, zawodów oraz imprez sportowych i rekreacyjnych,
- prowadzenie działalności wychowawczej i popularyzatorskiej w zakresie kultury fizycznej,
- szkolenie kadry instruktorów i kierowanie ich do prowadzenia zajęć rekreacyjnych,
- budowę, rozbudowę, przebudowę i modernizację bazy sportowo – rekreacyjnej będącej w administracji lub w trwałym zarządzie MOSiR,
- dbałość i bieżącą i długofalową sprawność techniczną bazy sportowo – rekreacyjnej
- dbałość o dostępności usług świadczonych przez MOSiR
- dbałość o utrzymanie wysokiej jakości warunków sanitarno higienicznych w obiektach
- kreowanie wysokiej kultury osobistej wśród pracowników MOSiR
- promowanie miasta poprzez organizację imprez sportowo – rekreacyjnych o zasięgu regionalnym i ogólnopolskim.
- współpraca z organizacjami, stowarzyszeniami z terenu miasta działającymi w dziedzinie kultury fizycznej i sportu.

§ 7

Najistotniejszym elementem kontroli zarządczej jest system wyznaczania celów strategicznych i monitoring ich realizacji.

§ 8

W terminie do 31 stycznia każdego roku kalendarzowego:

1. Kierownicy dokonują wyboru celów strategicznych do realizacji na dany rok, które stanowią obszar do identyfikacji ryzyka wraz z określeniem mierników, opisu ryzyka, skutków i prawdopodobieństwa wystąpienia, a także wskazania właściciela ryzyka i reakcji na ryzyko i przedstawiają do akceptacji Dyrektorowi.
2. W ramach nadzoru Dyrektor, Główny Księgowy oraz Kierownicy Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji, dokonują porozumienia z pracownikami weryfikacji celów ustalają je w liczbie nie większej niż 5 dla danej komórki.
3. Do przekazywania informacji o głównych celach MOSiR, po weryfikacji o której mowa w pkt 2 służy „Rejestr ryzyk”, którego wzór stanowi Załącznik Nr 1 do niniejszego Zarządzenia.

§ 9

Przy określaniu celów bierze się pod uwagę:

1. przepisy prawa powszechnie obowiązujące i akty prawa miejscowego,

2. misję MOSiR
3. uchwałę budżetową na dany rok,
4. Wieloletnią Prognozę Finansową,
5. Zarządzenia Dyrektora i jego wytyczne,
6. Bilans Potrzeb, Oceny Zasobów Sportu i Rekreacji wraz z rekomendacjami Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.

§ 10

Wybrane cele powinny być określane w perspektywie co najmniej rocznej i spełniać następujące warunki, być:

1. konkretne- sformułowane w zwięzły sposób, jednoznaczny, precyzyjnie określający cel, który zamierzamy osiągnąć,
2. mierzalne – oparte na liczbach – ilość, jakość, koszt, czas,
3. osiągalne – oparte na obiektywnej ocenie możliwości oraz akceptowalne przez zainteresowane strony,
4. realistyczne – możliwe do zrealizowania w oparciu o dostępne zasoby,
5. określone w czasie – precyzyjnie określające terminy wykonania.

§ 11

Wszystkim wyznaczonym celom Kierownicy przypisują mierniki określające ich docelową wartość, które powinny umożliwić wartościowe, ilościowe lub opisowe określenie bazowego i docelowego poziomu efektów z poniesionych nakładów, które uzgadniane są z Dyrektorem Ośrodka i schierarchizowane.

§ 12

Role właścicieli ryzyka w Ośrodku pełnią Dyrektor, Główna Księgowa, Kierownicy.

§ 13

Do jednego zadania zaleca się identyfikowanie co najwyżej pięciu ryzyk.

§ 14

W terminie do 20 stycznia – Kierownicy sporządzają, na podstawie danych ze swojego działu i sekcji, zbiorczy Rejestr zidentyfikowanych ryzyk na dany rok, który przekazuje do zatwierdzenia Dyrektorowi.

§ 15

W terminie do 15 stycznia każdego roku Dyrektor, Kierownicy, Główna Księgowa, dokonują identyfikacji ryzyka w odniesieniu do celów wybranych do realizacji w danym roku.

§ 16

W przypadku zmiany celów np. z powodu zmiany uchwały budżetowej bądź w przypadku istotnej zmiany warunków, w których funkcjonuje właściciel ryzyka dokonuje się oceny zasadności ponownej identyfikacji ryzyka z wykorzystaniem wyników monitorowania ryzyka, uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych, zmian prawnych, wyników audytów i kontroli zewnętrznych.

§ 17

W terminie do 10 lipca każdego roku Dyrektor, Kierownicy, Główna Księgowa, zapewniają przeprowadzenie półrocznej, wg stanu na dzień 30 czerwca, aktualizacji ryzyk zidentyfikowanych w odniesieniu do celów wybranych do realizacji w danym roku i przekazują wynik tej aktualizacji Dyrektorowi MOSiR do dnia 31 lipca każdego roku za pośrednictwem sekretariatu.

§ 18

W ramach monitorowania realizacji celów w terminie do 20 stycznia każdego roku Dyrektor, Kierownicy, Główna Księgowa jednostek organizacyjnych przekazują do akceptacji Dyrektorowi „Raport roczny z zarządzania ryzykiem”, którego wzór stanowi Załącznik Nr 2 do niniejszego Zarządzenia. W raporcie należy przekazać również informacje o ryzykach, które wystąpiły a nie były zidentyfikowane.

§ 19

Dyrektor Ośrodka przekazuje do 31 stycznia każdego roku Burmistrzowi Miasta "Roczny raport z zarządzania ryzykiem za rok...." celem jego zatwierdzenia.

§ 20

Proces monitorowania ryzyka ma charakter ciągły i winien być wykonywany na każdym szczeblu zarządzania w ramach sprawowania kontroli zarządczej.

Ocena ryzyka

§ 21

Ocenę ryzyka, pod względem jego znaczenia dla osiągnięcia założonych celów, przeprowadza właściciel ryzyka w ramach procesu identyfikacji ryzyka.

§ 22

Każde ryzyko oceniane jest jako iloczyn siły oddziaływania i prawdopodobieństwa jego wystąpienia. Wyniki ujmowane są w „Rejestrze ryzyka”.

§ 23

Ocena siły oddziaływania ryzyka polega na przypisaniu każdemu z ryzyk punktacji, jednakowej dla Ośrodka, wynikającej z poniższej tabeli oddziaływania ryzyka :

Tabela oddziaływania ryzyka

Punktacja	Opis
1	oznacza oddziaływanie niskie
2	oznacza oddziaływanie małe
3	oznacza oddziaływanie średnie
4	oznacza oddziaływanie wysokie
5	oznacza oddziaływanie bardzo wysokie

§ 24

Ocena prawdopodobieństwa wystąpienia danego ryzyka polega na przypisaniu każdemu z ryzykpunktacji od 1 do 5 wg poniższej tabeli prawdopodobieństwa wystąpienia ryzyka:

Tabela prawdopodobieństwa wystąpienia ryzyka

Punktacja	Opis	% prawdopodobieństwa że ryzyko wystąpi w nadchodzącym roku
1	oznacza oddziaływanie niskie	0-20 %
2	oznacza oddziaływanie małe	21-40 %
3	oznacza oddziaływanie średnie	41-60 %

4	oznacza oddziaływanie wysokie	61-80 %
5	oznacza oddziaływanie bardzo wysokie	81-100 %

§ 25

Wyniki analizy ryzyka przedstawia się przy pomocy Tabeli punktowej oceny ryzyka stanowiącej Załącznik Nr 3 do niniejszego Zarządzenia, która określa niski, średni i wysoki poziom ryzyka przypisując dla każdego z nich odpowiednią kolorystykę:

1. poziom niski – kolor żółty, najniższe zagrożenie, wymaga stałego monitorowania akceptowalny poziom ryzyka, zaplanowanie i wdrożenie działań zaradczych zależy od decyzji właściciela ryzyka,
2. poziom średni – kolor zielony, akceptowalny poziom ryzyka, wymaga stałego monitorowania poziomu ryzyka oraz zaplanowania działań zaradczych do ewentualnego wdrożenia,
3. poziom wysoki – kolor czerwony, nieakceptowany poziom ryzyka, właściciel ryzyka zobowiązany jest do podjęcia działań w celu sprowadzenia ryzyka do poziomu akceptowalnego w terminie uzgodnionym z bezpośrednim przełożonym bądź podjęcia decyzji o wycofaniu się.

§ 26. Na podstawie przeprowadzonej oceny należy dokonać hierarchizacji ryzyk, umieszczając je w „Rejestrze ryzyka” przy każdym celu w kolejności od najwyższego do najniższego.

Reakcja na ryzyko

§ 27

W Ośrodku przyjmuje się następujące sposoby postępowania z ryzykiem, które wskazuje właściciel ryzyka:

1. akceptacja ryzyka, tolerowanie - jego poziom nie jest duży i nie ma większego wpływu na wykonywanie zadań, brak możliwości podjęcia działań ograniczających poziom danego ryzyka, nie podejmuje się działań zaradczych
2. dzielenie się, transfer ryzyka – częściowe lub całkowite przeniesienie ryzyka na inny podmiot, przekazanie innej stronie, innemu podmiotowi,
3. unikanie ryzyka, wycofanie się – odejście od działań, które wiążą się z ryzykiem,
4. ograniczanie, minimalizacja ryzyka – podjęcie działań zaradczych mających na celu ograniczenie prawdopodobieństwa i efektu wystąpienia danego zdarzenia lub skutków wystąpienia ryzyka lub obu jednocześnie.

Postanowienia końcowe

§ 28

Wszyscy pracownicy Ośrodka są zobowiązani do zapoznania się z niniejszym zarządzeniem i przestrzegania wprowadzonych zasad i określonej procedury.

§ 29

Każdy pracownik ma obowiązek informowania bezpośredniego przełożonego o wszelkich zdarzeniach, niekorzystnych zjawiskach, które mogą negatywnie wpłynąć na wizerunek Ośrodka Sportu i Rekreacji i doprowadzić do ujemnych skutków oraz zakłócić realizację celów i zadań jednostki.

§ 30

W przypadku istotnego zagrożenia dotyczącego realizacji celu wybranego na dany rok, osoba odpowiedzialna – właściciel celu i ryzyka - zobowiązana jest do powiadomienia bezpośredniego przełożonego oraz do wnoszenia uwag/proponowanych zmian dotyczących systemu zarządzania ryzykiem.

§ 31

Wszelkie zmiany w Polityce zarządzania ryzykiem podlegają akceptacji Dyrektora MOSiR

§ 32

Wykonanie zarządzenia powierza się Dyrektorowi, Głównemu Księgowemu, Kierownikowi działu technicznego oraz Kierownikowi Sekcji ds. Sportu, Organizacji i Koordynacji Imprez oraz samodzielnemu stanowisku ds. Kadr i Administracji Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji, którzy zobowiązani są do wdrożenia polityki zarządzania ryzykiem zgodnie z postanowieniami niniejszego zarządzenia oraz zapoznania podległych pracowników z treścią zarządzenia.

§ 33

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

Dyrektor
Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji
w Czeladzi
mgr Henryk Michalski

Załącznik 1 do zarządzenia nr 5/2016
Nazwa Działu

Dyrektora MOSiR z dnia 15.01.2016

REJESTR RYZYKA w roku .....

L.p.	Cel/ zadanie	Miernik (nazwa)	Planowany poziom miernika	Opis ryzyka	Skutki ryzyka A	Prawdopodobieństw o wystąpienia ryzyka B	Poziom ryzyka C= A x B	Właściciel ryzyka/osoba odpowiedzialna za realizację celu/ zadania	Reakcja na ryzyko	Działania planowane
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11

Uwagi .....

Czeladź, dnia.....

Nazwa Działu

Załącznik 2 do zarządzenia nr 5/2016
Dyrektora MOSiR z dnia 15.01.2016

RAPORT ROCZNY Z ZARZĄDZANIA RYZYKIEM za rok.....

L.p	Cel /zadanie	Miernik (nazwa)	Miernik		Opis ryzyka	Właściciel ryzyka	Czy ryzyko wystąpiło? TAK/NIE	Opis podjętych działań w zw. z materializacją ryzyka (jeżeli w rubryce 8 odpowiedź TAK)
			Planowany poziom	Wykonany poziom				
1	2	3	4	5	6	7	8	9

Uwagi .....

Czeladź, dnia .....

prawdopodobieństwo

